

سه دهه فرصت سوزی؛
قانون توسعه ایرانگردی و
جهانگردی همچنان در اغما

حمید الماسی نیا - در سال ۱۳۷۰، مجلس شورای اسلامی با تصویب «قانون توسعه ایرانگردی و جهانگردی» وعده داد که صنعت گردشگری ایران وارد مرحله‌ای تازه شود. قانونی که قرار بود دروازه‌های اقتصاد غیرنفتی را بگشاید، اشتغال پایدار ایجاد کند، سرمایه‌گذاری خارجی جذب کند و سهم ایران از گردشگری جهانی را ارتقا دهد. اما امروز، بیش از سه دهه از تصویب آن گذشته و همچنان بسیاری از مفاد این قانون بر زمین مانده است و در حالی که کشورهای منطقه با سرعتی خیره‌کننده در حال تبدیل شدن به قطب‌های گردشگری هستند، ایران هنوز در پیچ و خم اجرا نشدن یک قانون سرنویشت‌ساز گرفتار است. نگاهی به تاریخچه این قانون نشان می‌دهد که از همان ابتدا با ضعف‌هایی جدی روبه‌رو بود که مواد متعددی در آن برای توسعه زیرساخت‌ها، حمایت از سرمایه‌گذاران و معرفی ایران در سطح جهانی پیش‌بینی شده بود، اما در عمل، دستگاه‌های مختلف از اجرای آن شانه خالی کردند و تغییرات مداوم مدیریتی در سازمان‌های متولی (از سازمان ایرانگردی تا میراث فرهنگی و سپس وزارتخانه) ثبات لازم را از بین برد و مهم‌تر از همه، ضمانت اجرایی محکمی برای واداشتن نهادها به عمل وجود نداشت و قانونی که باید به موتور محرک اقتصاد تبدیل می‌شد، سال‌هاست در قفس پایگانی خاک می‌خورد. طبق گزارش‌های سازمان جهانی گردشگری (UNWTO)، سهم ایران از بازار جهانی گردشگری کمتر از نیم درصد است و این رقم در مقایسه با ظرفیت‌های کشور از میراث فرهنگی و تاریخی تا طبیعت بکر و ناچیز و حتی تأسف‌بار

است بعنوان مثال ترکیه سالانه بیش از ۵۰ میلیون گردشگر جذب می‌کند و درآمدی بیش از ۴۶ میلیارد دلار دارد، امارات تنها با چند پروژه شاخص مانند دبی مال و برج خلیفه، به یکی از پنج مقصد مهم گردشگری خاورمیانه بدل شده است، عربستان سعودی با اجرای طرح چشم‌انداز ۲۰۳۰ به سرعت در حال تبدیل شدن به قدرت تازه گردشگری منطقه است و ایران؟ با بیش از یک میلیون اثر تاریخی و فرهنگی ثبت‌شده، ده‌ها جزیره، سواحل بکر، کویرهای منحصربه‌فرد و کوهستان‌های چهار فصل، همچنان سهمی ناچیز دارد. یکی از مهم‌ترین دلایل اجرایی نشدن قانون، غلبه نگاه امنیتی بر نگاه اقتصادی بوده است که ورود گردشگران خارجی بارها با سواظن‌های سیاسی روبه‌رو شده و به جای تسهیل، با محدودیت مواجه گردیده است که این نگاه باعث شد بسیاری از تورها و آژانس‌های خارجی قید ایران را بزنند و در نتیجه، میلیارد‌ها دلار درآمد بالقوه از دست رفت و رقابتی منطقه‌ای جای خالی ایران را پر کردند. متأسفانه قانون توسعه ایرانگردی و جهانگردی وعده داده بود سرمایه‌گذاری در این حوزه تسهیل شود اما در عمل، سرمایه‌گذاران با دیوار بلند بوروکراسی، عدم شفافیت در قوانین و نبود مشق‌های واقعی مواجه شدند. تحریم‌های بین‌المللی هم مزید بر علت شد تا سرمایه‌گذاران خارجی یا پس بکشند و نتیجه آن، پروژه‌های گردشگری نیمه‌کاره مانند، بسیاری از هتل‌ها هیچ‌گاه تکمیل نشدند و حتی مناطقی با ظرفیت عظیم گردشگری هنوز جاده استاندارد ندارند. فرصت‌سوزی در اجرای این قانون هزینه‌های سنگینی برای کشور به همراه داشته است که از دست رفتن میلیارد‌ها دلار درآمد ارزی پایدار که می‌توانست بخشی از مشکلات بودجه‌ای کشور را حل کند که تداوم وابستگی خطرناک اقتصاد به نفت کاهش دهد و مناطق مستعد گردشگری از توسعه محرومیت زدایی کند و افزایش بیکاری در مناطقی که می‌توانستند با صنعت گردشگری شکوفا شوند.

سؤال اینجاست: چه کسی پاسخگوی سه دهه فرصت‌سوزی است؟ چرا قانونی که می‌توانست اقتصاد ایران را متحول کند، در قفس بی‌عملی گرفتار شد؟ امروز بیش از هر زمان دیگر نیاز به یک بازنگری جدی، ایجاد ضمانت اجرایی واقعی و قرار دادن گردشگری در اولویت اقتصاد ملی داریم در غیر این صورت، باز هم باید تماشاگر باشیم که جهان می‌دود و ما درجا می‌زنیم. امروز، پس از سه دهه تجربه ناکام، ضروری است قانون توسعه ایرانگردی و جهانگردی با نگاه جدید و ضمانت‌های اجرایی محکم بازنویسی شود و گردشگری می‌تواند یکی از موتورهای محرک اقتصاد ایران باشد؛ صنعتی که نه تنها درآمد ارزی ایجاد می‌کند بلکه اشتغال پایدار و توسعه متوازن را نیز به همراه دارد. بی‌تردید، ادامه این بی‌عملی‌ها تنها به تعمیق شکاف ایران با رقابتی منطقه‌ای منجر خواهد شد.

مدیر عامل اتحادیه صیادان استان خوزستان به سید محمد کویتی می‌گوید:

شیلات باید وزارت خانه شود نه منحل!

کویتی‌ها، وزارت سماک دارند ما به فکر انحلال ساختار موجود شیلات هستیم

مسابات ژئواستراتژیک ترامپ برای زنگزور دورنمای نفوذ زیرساختی و امنیتی آمریکا در قفقاز جنوبی

@Eghtesadsaramad eghtesadsaramad www.Eghtesadsaramad.ir

نگاه تحلیلی سید محمد کویتی به پنجمین همایش ملی توسعه دریامحور؛

خروجی همایش دریامحور «تجویز نسخه‌های توسعه دریایی»!

اگر همایش توسعه دریامحور هوشمندانه باشد افتخار فعالان دریایی می‌شود

«سر آمد» گزارش می‌دهد:

بازی جدید ترامپ علیه شبکه نفتی ایران ۱۳ شرکت و ۸ کشتی مرتبط با ایران به لیست تحریم‌ها اضافه شدند

جلو شیلات است و شیلاتی‌ها را به در دسر بیشتری خواهد انداخت. بنابراین نه تنها با حذف ساختار شیلات موافق نیستیم و بلکه خواهان تقویت آن هستیم. شیلات هویت ماست

عساکره در پایان سخنان اعتراضی خود تأکید کرد: «نمی‌توانیم بدون هویت زندگی کنیم. شیلات نماد ماست. شیلات هویت ماست. شیلات شناسنامه وجودی ما صیادان در سراسر کشور است. شیلات نه فقط از بعد سازمانی و اداری بلکه از بعد هویت اجتماعی برای ما مهم است و ما یک صدا با همه صیادان کشور با این مصوبه مخالفت می‌کنیم.»

مدیر عامل اتحادیه صیادان استان خوزستان به سر آمد می‌گوید:

شیلات باید وزارت خانه شود نه منحل!

کوییتی‌ها، وزارت سماک دارند ما به فکر انحلال ساختار موجود شیلات هستیم

تخصصی را در انبوه ساختارهای عمومی دفن کرد؟ کار شیلاتی یک کار تخصصی است. کار عمومی نیست و نمی‌توان از بدنه وزارت کشاورزی انتظار داشت که تخصص شیلات را درک کند و بتواند در بلندمدت آن را هدایت و مدیریت کند. مگر کسانی که رای دادند که شیلات تخصصی باشد و ساختار تخصصی مستقل داشته باشد، اطلاع نداشتند و از روی بی‌اطلاعی ساختار ساخته اند؟ شیلات از دیرباز بوده. از زمان‌های دور بوده و تا کنون حفظ شده است. نمی‌توان یک باره این هویت تاریخی را از بین برد. شیلات هویت ماست

عساکره با تأکید بر تاریخ دیرینه و ریشه دار شیلات و نیز عرق و علاقه صیادان به شیلات به عنوان یک هویت اجتماعی گفت: «ما اجازه نمی‌دهیم هویت ما را بگیرند. شیلات هویت ماست. سازمان شیلات حتا اگر بی‌کار باشد هم هویت ماست و کسی نباید این هویت را مورد بی‌احترامی قرار دهد. همه صیادان بدون استثنا از این مصوبه ناراحت و عصبی هستند. هیچ دلیلی برای حذف یک هویت از جامعه صیادی و شیلاتی کشور وجود ندارد. کسی که قانون شیلات را گذاشته است خودش بهتر از هر کسی می‌داند که ساختار شیلات بخشی از فرهنگ و هویت ماست. کسی حق ندارد با این هویت بازی کند.»

کارهای ناکرده شیلات

وی با اشاره به وضعیت صیادی در کشور و وجود تعداد

مصوبه شورای عالی اداری مبنی بر توزیع ساختار شیلات در بدنه وزارت کشاورزی، فریاد همه فعالان شیلاتی را بلند کرده است. می‌توان گفت که قدر مطلق جامعه صیادی و شیلاتی به شدت با مصوبه مذکور مخالف هستند. حاج سعید عساکره - مدیر عامل اتحادیه صیادان استان خوزستان - نیز در راستای گفت و گوهای زنجیره‌ای سر آمد در خصوص مساله انحلال یا تغییر ساختار سازمان شیلات، از اعتراض و مخالفت خود و همکارانش در استان خوزستان به روزنامه دریایی اقتصاد سر آمد سخن گفت.

وزارت باشد نه منحل

عساکره با تشریح وضعیت کشورهای رقیب در حاشیه خلیج فارس مانند کویت، عمان، امارات و... گفت: «نگاه کنید و ببینید که کشورهای رقیب ما مانند کویت و... در باره شیلات چه کرده اند. آن‌ها وزارت سماک دارند و ما به فکر انحلال همین ساختار موجود هستیم. در حالی که ما هم باید به فکر توسعه همه جانبه باشیم و ساختار و سازمان و امکانات را افزایش دهیم، داریم بر خلاف قاعده عمل می‌کنیم.»

مدیر عامل اتحادیه صیادان استان خوزستان با غیر قابل باور دانستن مصوبه انحلال ساختار شیلات افزود: «این اقدام باور کردنی نیست. هنوز نمی‌توانیم باور کنیم. این چه کاری است؟ چه کسانی تصمیم گرفته‌اند؟ چگونه می‌توان یک ساختار

